

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Tieteen arvostus ja vapaus edellyttävät myös vastuullisuutta, joka tukee luottamusta tieteeseen.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Vahvistetaan tutkimuseettistä järjestelmää päivittämällä Tutkimuseettistä neuvottelukuntaa (TENK) ja tutkimuseettikan yhteissääntelyä koskeva lainsäädäntö sekä TENKin resurssit ajantasaiseksi.

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Ennaltaehkäistään tutkimuseettisiä ongelmia ja tiedevilppiä tutkimuseettiseen koulutukseen panostamisella. Erityisesti yrityksissä toimivan T&K-henkilöstön tutkimuseettiikkaosaaminen varmistetaan.

Vastuullisen kansainvälisyyden ja tutkimusturvallisuuden politiikkojen yhdenmukaistamisessa otetaan huomioon myös tutkimuseettiset kysymykset.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Tutkimusorganisaatiot ja TENK toteuttavat kansainvälisille opiskelijoille ja tutkijoille kansallisia koulutusohjelmia suomalaisesta tutkimuskulttuurista ja HTK-järjestelmästä.

Valtioneuvoston yhdenmukaistaessa tutkimusturvallisuuden käytäntöjä TENK voi toimia kansallisena tutkimuseettiikka-asiantuntijana.

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Ehdotetaan lisättäväksi ”Korkeakoulut kehittävät OKM:n tuella digitaalista infrastruktuuriaan, tietovarantojaan, tiedon hyödyntämistä ja niihin liittyviä toimintamalleja siten, että ne tukevat datapohjaista korkeakoulutusta ja tutkimusta sekä tiedolla johtamista ” tutkimuseettisesti kestäväällä tavalla.

Rakennettaessa yhteistä kokonaiskuvaa korkeakoulujen digitaalisista palveluista, tietojärjestelmistä ja niitä ohjaavista periaatteista, on huomioitava myös tutkimuseettinen näkökulma.

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Opettajien ja tutkijoiden tutkimuseettinen osaaminen sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen tulee korkeakouluissa olla osa sekä koulutuksen että tieteellisen ja taiteellisen tutkimuksen laatujärjestelmää.

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuositusten kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

Sekä visiosta että sen toimenpidesuosituksista puuttuvat maininnat tutkimuseetiikasta ja hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta. Tutkijoiden tutkimuseettisen osaamisen vahvistaminen ja tutkimusorganisaatioiden sitoutuminen tieteen yhteissäätelyyn kuten TENKin ohjeisiin ja

suosituksiin ovat investointi tieteen ja tutkimuksen vaikuttavuuteen, luotettavuuteen ja laatuun sekä korkeakoulujen kansainväliseen maineeseen. Suomen tutkimuseettisen järjestelmän tulee olla vakaa, luotettava ja uskottava, myös tutkijoiden yhdenvertaisen kohtelun ja oikeusturvan kannalta.

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

Tilannekuva-analyysissä ei ole otettu huomioon tutkimusetiikkaa. Tutkimusetiikalla on kansainvälisesti entistä keskeisempi asema osana tutkimuksen laatujärjestelmiä. Tutkimusetiikan merkitys kasvaa myös tieteenalojen välisen yhteistyön, digitalisaation, tekoälyn tutkimuskäytön ja tutkimusturvallisuuden myötä.

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

-

9. Muut kommentit

-

Spoof Sanna
Tutkimuseettinen neuvottelukunta